

Opgave 1

In deze opgave is de btw 21%.

George & Jim bv is een Amsterdams atelier dat kleding ontwerpt en produceert voor de top van de markt. George & Jim levert prêt-à-porter aan winkels in verschillende Europese hoofdsteden én maakt haute couture op bestelling in het atelier.

Ten behoeve van de bepaling van de kostprijs van kleding in 2018 maakt George & Jim gebruik van de verfijnde opslagmethode. George & Jim baseert zich hierbij op onderstaande standaardgegevens uit 2017.

gegevens 2017 (bedragen exclusief btw)

omzet	€ 8.270.000
directe kosten:	
– loonkosten	€ 900.000
– materiaalkosten	€ 1.500.000
indirecte kosten:	
– loonkosten	38% van de directe loonkosten
– atelierkosten	16% van de directe materiaalkosten
– verkoopkosten	€ 1.320.000
– dotatie voorziening	8% van de omzet
winstmarge	40% van de omzet

De verkoopkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe kosten.

- 1p 1 Bereken het opslagpercentage voor de dekking van de indirecte verkoopkosten.

George & Jim doteert ieder jaar aan een voorziening.

- 2p 2 Leg uit dat, in het algemeen, een dotatie aan de voorziening kan bijdragen aan het beperken van de schommelingen in het resultaat in opeenvolgende jaren.

Voor de uitreiking van een publieksprijs in juni 2018 heeft een Bekende Nederlander (“BN’er”) een avondjurk besteld bij George & Jim.

- Aan deze jurk zal 40 uur directe arbeid à € 50 per uur besteed worden.
- In deze jurk zal € 1.500 aan direct materiaal verwerkt worden.



- 4p 3 Bereken de verkoopprijs inclusief 21% btw die George & Jim voor deze jurk in rekening zal brengen.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4.

Johan en Gert zijn eigenaren van transportbedrijf Opweg vof. Opweg bezit twee vrachtwagens: een MAN en een Scania. Opweg heeft veel last gehad van de crisis van de afgelopen jaren. Het aantal opdrachten nam flink af en dat zette de winstgevendheid van de onderneming de laatste jaren onder druk.

In de balansen (*zie informatiebron 1*) is de post Winstsaldo opgenomen.

- 1p 4 Welk type belasting moet bij een vof worden betaald over de behaalde winst?

Ondanks de tegenvallende winst over 2017 hebben Johan en Gert voldoende privé-opnames kunnen doen om van te kunnen leven. Er zijn in 2017 geen privé-stortingen gedaan.

- 1p 5 Bereken het totale bedrag dat Johan en Gert samen aan privé-opnames hebben onttrokken aan de vof in 2017.

Nu de economie wat aantrekt, durft Opweg weer te investeren. Om goed voorbereid te zijn op de toenemende vraag naar vervoer, wordt het tijd om één van de twee vrachtwagens op 31 december 2017 te verkopen. In plaats daarvan schaft Opweg op 1 januari 2018 een nieuwe vrachtwagen, een Mercedes-Benz, aan. Deze Mercedes-Benz heeft een grotere capaciteit en lagere verbruikskosten.

In 2017 vinden geen andere veranderingen plaats in de posten Vrachtwagens en Afschrijving vrachtwagens.

- 2p 6 Toon aan met een berekening dat de jaarlijkse afschrijvingskosten over 2017 van de MAN € 14.000 zijn (*zie informatiebronnen 1 en 2*).

Besloten wordt de MAN te vervangen per 1 januari 2018, omdat deze vrachtwagen een kortere resterende levensduur heeft dan de Scania. De Scania heeft op 1 januari 2018 een resterende levensduur van twee jaar.

- 2p 7 Toon aan dat de MAN op 31 december 2017 een kortere resterende levensduur heeft dan de Scania (*zie informatiebron 2*).

Opweg verkoopt op 31 december 2017 de MAN voor € 31.460 inclusief 21% btw. Het bedrag wordt op 31 december 2017 per bank ontvangen.

- 2p 8 Bereken het boekresultaat van de verkoop op 31 december 2017 van de MAN. Geef aan of het een voordelig of een nadelig resultaat betreft.

Opweg wil voor de financiering van de Mercedes-Benz, inclusief het Safety Pack Classic, twee opties onderzoeken (zie informatiebron 3):

- a kopen en een lening met een looptijd van 5 jaar afsluiten bij de Volksbank
- b leasen gedurende 5 jaar bij Mercedes-Benz Leasing

Opweg zal kiezen voor de optie waarbij over de totale looptijd de laagste interestkosten worden gerekend.

Optie a

De Volksbank stelt dat het interestpercentage van de lening afhankelijk is van de hoogte van de lening én de solvabiliteit van Opweg (zie informatiebron 4).

De solvabiliteit wordt berekend op basis van de balans na verwerking van de volgende drie transacties:

- de verkoop van de MAN
- de aankoop van de Mercedes-Benz
- de lening van € 130.000 bij de Volksbank

Alle bijbehorende ontvangsten en uitgaven worden per bank voldaan.

De balansposten Te vorderen btw en Te betalen btw worden aan het eind van het eerste kwartaal in 2018 met de Belastingdienst verrekend.

- 5p 9 Verwerk bovenstaande drie transacties in de balans van de uitwerkbijlage per 1 januari 2018. Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag volledig in.

- 4p 10 Bereken de totale interestkosten over de hele looptijd van de lening bij de Volksbank.

Optie b

Bij optie b wordt gebruikgemaakt van een financiering, gebaseerd op een leaseconstructie waarbij Opweg direct economisch eigenaar wordt van de Mercedes-Benz (zie informatiebron 3).

- 3p 11 Bereken de totale interestkosten over de gehele looptijd die in de leasebedragen zijn doorberekend.

Conclusie

- 1p 12 Welke optie zal Opweg kiezen? Licht het antwoord toe.

uitwerkbijlage

9

debet	Balans Opweg per 1 januari 2018 (getallen x € 1)		credit
Vrachtwagens		Vermogen firmanten 49.000
Afschrijving vrachtwagens	<u>.....</u>		Onderhandse lening 48.000
		Volksbanklening 130.000
Debiteuren		13.000	Te betalen btw
Te vorderen btw		Winstsaldo 2017
Bank		<u>.....</u>	<u>.....</u>
	

Berekeningen

Vrachtwagens	
Afschrijving vrachtwagens	
Te vorderen btw	
Bank	
Te betalen btw	
Winstsaldo 2017	

Informatiebron 1

Uit de financiële rapportage van Opweg vof

debet	Balans Opweg vof per 31 december 2016 (getallen x € 1)		credit	
Vrachtwagens	170.000		Vermogen firmanten	82.000
Afschrijving vrachtwagens	<u>57.000</u>		Onderhandse lening	66.000
		113.000	Te betalen btw	2.000
Debiteuren		21.000	Winstsaldo 2016	<u>44.000</u>
Te vorderen btw		1.000		
Bank		<u>59.000</u>		
		194.000		194.000

debet	Balans Opweg vof per 31 december 2017 ¹⁾ (getallen x € 1)		credit	
Vrachtwagens	170.000		Vermogen firmanten	49.000
Afschrijving vrachtwagens	<u>86.000</u>		Onderhandse lening	48.000
		84.000	Te betalen btw	3.000
Debiteuren		13.000	Winstsaldo 2017	<u>41.000</u>
Te vorderen btw		2.000		
Bank		<u>42.000</u>		
		141.000		141.000

noot 1 Deze balans is de voorlopige balans.

Informatiebron 2

Gegevens ten aanzien van de vrachtwagens

De bedragen zijn exclusief btw.

	MAN	Scania
aanschafdatum	1 januari 2014	1 januari 2016
aanschafprijs	€ 90.000
restwaarde	€ 20.000	€ 20.000
levensduur	4 jaar
afschrijvingsmethode	lineair	lineair

Informatiebron 3

Offerte van de Mercedes-Benz-dealer in verband met kopen of leasen

Kopen

- Mercedes-Benz Actros



Voertuigserie: Actros
 Voertuigtype: 2545 LS VLA 6X2/4
 Cabine: L-GigaSpace cabine
 Motor: 330 kW (449 pk)
 Wielbasis: 2.650 mm
 GVW: 26.500 kg
 Koppelschotel: 900 mm

Voertuigprijs	€ 123.500
– Verplichte afleverkosten	€ 2.000
– Het is mogelijk het voertuig te bestellen met het Safety Pack Classic dat bestaat uit: S1L Telligent afstandsregeling S3A Chauffeursairbag S1M Active Break Assist 3 Meerprijs	€ 4.500
	€ 130.000
21% btw	€ 27.300
totaal	€ 157.300

Leasen

Ter informatie vindt u hieronder de termijnbedragen van de leasecontracten met een looptijd van 5 jaar, zoals we die hebben doorgesproken. De bedragen zijn exclusief 21% btw.

- | | |
|-------------------------------|---------|
| – Financial lease per maand | € 2.593 |
| – Operational lease per maand | € 3.610 |

Met vriendelijke groet,
 Uw Mercedes Benz-dealer

Informatiebron 4

Interestpercentages lening bij de Volksbank

solvabiliteit ¹⁾ (in %)	van 1 tot 30	van 30 tot 50	van 50 tot 70	van 70 tot 90	≥ 90
grootte lening (in €)					
1 tot 50.000	7,1	6,2	5,6	5,2	4,1
50.000 tot 100.000	7,9	6,6	6,1	5,4	4,6
100.000 tot 150.000	8,7	7,2	6,5	5,8	5,3
150.000 tot 200.000	11,1	9,6	8,4	7,1	6,1
≥ 200.000	13,2	11,7	10,6	8,8	6,7

Aanvullende gegevens

- aanvang van de lening per 1 januari 2018
- Het jaarlijks interestpercentage per 1 januari 2018 geldt voor de gehele looptijd van de lening en wordt vastgesteld op basis van de balans van 1 januari 2018 na de aanpassingen (zie vraag 9).
- De interest wordt jaarlijks achteraf betaald, voor het eerst op 31 december 2018.
- Er wordt jaarlijks lineair afgelost, voor het eerst op 31 december 2018.
- De looptijd van de lening is gelijk aan de looptijd van het leasecontract van de Mercedes-Benz.

$$\text{noot 1 solvabiliteit} = \frac{\text{eigen vermogen}}{\text{vreemd vermogen}} \times 100\%$$

Opgave 3

Pain Plesant bv is een bakkerij die gespecialiseerd is in het bakken van Frans brood. Over het vierde kwartaal van 2018 wil Pain Plesant een liquiditeitsbegroting opstellen.

Gegeven is:

debet	Balans per 30 september 2018 (getallen x €1)		credit
Ovens en Machines	250.000	Eigen vermogen	90.950
Voorraad	12.000	4% Lening	180.000
Debiteuren	33.920	Te betalen interest	6.600
Te vorderen btw	2.130	Te betalen btw	5.760
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	360	Winstsaldo	29.900
Triodos Bank	14.000		
Kas	<u>800</u>		<u> </u>
	313.210		313.210

Verwachtingen over het vierde kwartaal van 2018:

- De omzet is € 180.000 exclusief 6% btw. De omzet wordt gelijkmatig over het kwartaal behaald. Twintig procent van de omzet wordt contant ontvangen. De krediettermijn voor debiteuren is één maand.
- Alle inkopen worden contant betaald.
- De inkoopwaarde van de omzet is 25% van de omzet.
- De voorraad per 31 december 2018 is € 15.000 exclusief 6% btw.
- Op 1 november vindt de jaarlijkse aflossing plaats van € 20.000 op de 4% Lening. De interest wordt jaarlijks op 1 november achteraf betaald.
- Voor de boekhouder wordt per 1 december 2018 een nieuwe laptop aangeschaft voor € 726 inclusief 21% btw. Op de laptop wordt jaarlijks € 200 afgeschreven.
- De verzekeringspremie voor 2019 wordt op 31 december 2018 vooruitbetaald. Het premiebedrag blijft ongewijzigd ten opzichte van 2018. Er is geen btw over de verzekeringspremie verschuldigd.
- Aan overige kosten wordt maandelijks € 19.000 betaald. Er is geen btw over de overige kosten verschuldigd.
- De btw over een kwartaal wordt eerst gesaldeerd en vervolgens verrekend met de Belastingdienst in de eerste maand volgend op het kwartaal.

-
- 3p 13 Bereken de verwachte totale ontvangsten in het vierde kwartaal van 2018 als gevolg van de verkopen in 2018.
- 6p 14 Stel de liquiditeitsbegroting op over het vierde kwartaal van 2018. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag zo volledig mogelijk in.*

uitwerkbijlage

14

Liquiditeitsbegroting vierde kwartaal 2018 van Pain Plesant

	getallen in €	berekeningen
ontvangsten		
verkopen	vraag 13
uitgaven		
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
totale uitgaven	
saldo ontvangsten en uitgaven positief / negatief¹⁾	

(Niet alle cellen hoeven te worden ingevuld.)

noot 1 doorhalen wat niet van toepassing is

Opgave 4

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Kroos bv produceert zwembaden, onder andere het model Salerno. Kroos rekent de constante fabricagekosten door in een machine-uurtarief. Bij de bepaling van het machine-uurtarief van 2018 rekent Kroos met het normale aantal productieve werkdagen. Dat zijn werkdagen waarop wordt geproduceerd. Op niet-productieve werkdagen is sprake van schoonmaak, reparatie, onderhoud, etcetera.

Voorcalculatie

Voorcalculatorische gegevens over 2018

normaal aantal productieve werkdagen per jaar	216
normaal totaal aantal productieve uren per werkdag	14
totale constante fabricagekosten per jaar	€ 1.360.800

- 1p 15 Bereken het machine-uurtarief.

In week 2 van 2018 heeft Kroos gepland om gedurende vijf werkdagen baden van het model Salerno te produceren. De standaardfabricagekostprijs van model Salerno is als volgt samengesteld:

kostensoort	aantal eenheden	prijs per eenheid
variabel		
– grondstof	12 kg	€ 8
– loon	$\frac{2}{3}$ uur	€ 42
constant		
– machinekosten	$\frac{1}{2}$ uur	zie vraag 15

- 1p 16 Bereken de standaardfabricagekostprijs van het bad model Salerno.

Nacalculatie

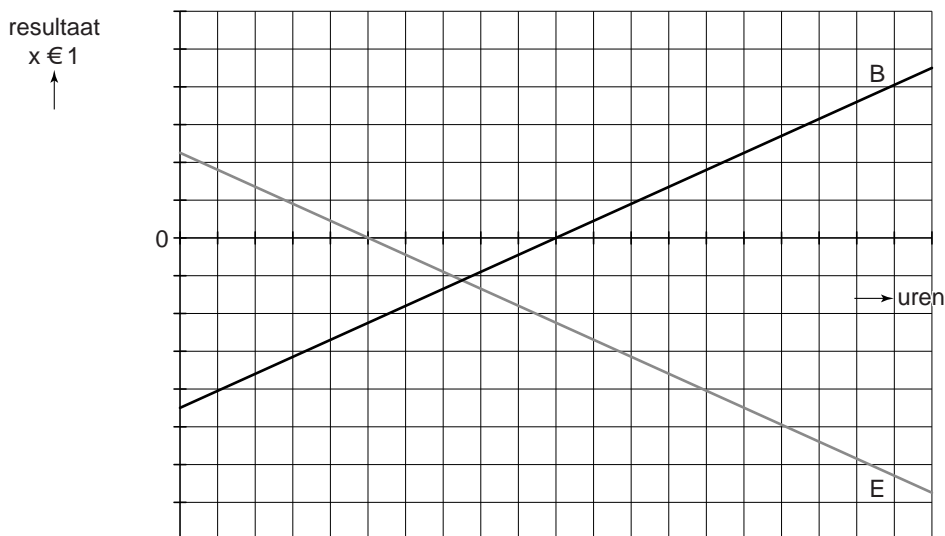
Na afloop van week 2 presenteert de controller de nacalculatorische gegevens over de productie van week 2.

- productie: 130 baden model Salerno
- grondstofverbruik: 1.573 kg, met een inkoopwaarde van in totaal € 12.505,35
- lonen: 90 uur, waarvoor in totaal € 3.798 is berekend
- aantal machine-uren: 67
- geen prijsverschil op de machine-uren

2p 17 Bereken het bezettingsresultaat op de machinekosten (zie formuleblad). Geef aan of er sprake is van een voordelig of van een nadelig resultaat.

2p 18 Bereken het efficiencyresultaat op de machinekosten (zie formuleblad). Geef aan of er sprake is van een voordelig of van een nadelig resultaat.

Hieronder is een grafiek die in het algemeen het verband tussen een bezettingsresultaat (lijn B) en een efficiencyresultaat (lijn E) schetst.



2p 19 Leg uit dat de lijnen van het bezettingsresultaat en het efficiencyresultaat een tegengesteld verloop hebben.

Formuleblad

Voor beantwoording van de vragen 17 en 18 zijn de volgende formules beschikbaar.

17 en 18

sp = standaardprijs

sh = standaardhoeveelheid

wh = werkelijke hoeveelheid

W = werkelijke hoeveelheid

N = normale hoeveelheid

C = voorcalculatorische constante kosten

bezettingsresultaat machinekosten: $(W - N) \times C/N$

efficiencyresultaat machinekosten: $(sh - wh) \times sp$

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 tot en met 7.

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Na het schandaal met de sjoemelsoftware in dieselauto's in 2015 heeft de Europese Unie de milieu-eisen aangescherpt. Zo is eind 2015 de installatie van een kappasonde in personenauto's verplicht gesteld. Een kappasonde is een elektronisch apparaat dat de uitstoot van verbrandingsmotoren (diesel, benzine, lpg) aanzienlijk kan verminderen.

Tropol bv in Helmond is één van de producenten van deze kappasonde. Tropol heeft op 1 januari 2016 een licentie gekocht van een ingenieursbureau om de kappasonde gedurende 10 jaar te mogen produceren.

- 1p **20** Onder welke groep vaste activa staat deze licentie op de balans van Tropol genoteerd?

Voorcalculatie over 2016

In informatiebron 5 staan gegevens over de markt van personenauto's en de verwachte afzet van Tropol in 2016.

- 1p **21** Toon met een berekening aan dat de in 2016 verwachte afzet van Tropol 315.000 stuks kappasondes is.

De verwachte afzet in 2016 geldt voor Tropol als de verwachte productie en als de normale productie en normale afzet in de periode 2016 tot en met 2025.

Ten behoeve van de productie van de kappasonde heeft Tropol per 1 januari 2016 een gespecialiseerde machine in gebruik genomen, de CNC31 (zie informatiebron 6). In de uitwerkbijlage van vraag 22 staan gegevens over de variabele kosten en de verkoopprijs.

- 2p **22** Bereken voor Tropol de verwachte nettowinst over 2016 door de verkoop van de kappasondes (zie informatiebron 6). Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag zo volledig mogelijk in.

Nacalculatie over 2016

Eind 2016 zijn de volgende gegevens bekend:

- Slechts 85% van de verwachte afzet is behaald.
- De verkoopprijs is gelijk gebleven.
- Er is geen sprake van prijs- en efficiencyresultaten.

“De gerealiseerde nettowinst over 2016 is
a met minder dan 15% lager
b 15% lager
c meer dan 15% lager
dan de verwachte nettowinst over 2016.”

2p 23 Kies de juiste letter en licht het antwoord toe.

Toekomst na 2016

Bij presentatie van de gerealiseerde cijfers van het eerste kwartaal van 2017 blijkt de afzet nog verder te zijn gedaald. Marktonderzoek wijst erop dat de vraag naar kappasondes afneemt, omdat de auto-industrie versneld overschakelt op de productie van elektrische auto's. Het totale aanbod van kappasondes blijft gelijk, waardoor de marktprijs zal gaan dalen.

In de lente van 2017 onderzoekt de directie van Tropol twee opties voor de periode na 1 januari 2018. Tropol zal kiezen voor die optie met de hoogste netto contante waarde per 1 januari 2018.

Optie 1: Meebuigen met de markt

De prijs van de kappasonde verlagen en zo de vraag vergroten.
De netto contante waarde van optie 1 per 1 januari 2018 is € 56.057.

Optie 2: Een vlucht naar voren

Investeren in een aanpassing van de CNC31 zodat deze in staat is een accumuluss kan maken. Een accumuluss is een onderdeel dat de actieradius van elektrische auto's kan vergroten.
Tropol zal bij optie 2 een aparte divisie oprichten (*zie informatiebron 7*).

1p 24 Toon aan met een berekening dat de jaarlijkse cashflow bij optie 2, nadat de investering in de CNC31 en de betreffende aanpassing zijn gedaan, € 2.835.000 zal zijn (*zie formuleblad*).

3p 25 Bereken het totale investeringsbedrag per 1 januari 2018 van optie 2 (*zie informatiebron 7*).

4p 26 Welke optie kiest Tropol? Bereken hiertoe onder andere de netto contante waarde van optie 2 per 1 januari 2018 (*zie formuleblad en informatiebron 6 en 7*).

Formuleblad

Voor beantwoording van de vragen 24 en 26 zijn de volgende formules beschikbaar.

24 cashflow = ontvangsten - uitgaven

26 formules voor samengestelde interest:

$$i = \frac{p}{100}$$

$$C = K \times (1 + i)^{-n}$$

$$C_n = T \times \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i}$$

$$E = K \times (1 + i)^n$$

$$E_n = T \times \frac{(1 + i) \times \{(1 + i)^n - 1\}}{i}$$

hierbij gebruikte symbolen:

C = contante waarde

E = eindwaarde

K = kapitaal

T = termijnbedrag

p = rentepercentage

n = aantal perioden

i = interest

somformule meetkundige reeks:

$$S = a \times \frac{r^n - 1}{r - 1}$$

hierbij gebruikte symbolen:

S = som van de getallen in een meetkundige reeks

a = aanvangsterm van de meetkundige reeks

r = reden van de meetkundige reeks

n = aantal termen van de meetkundige reeks

uitwerkbijlage

22

variabele kosten	per stuk (in euro's)
– onderdelen	30,00
– loonkosten	40,00
constante kosten	
– afschrijvingskosten CNC31
– afschrijvingskosten licentie	<u>0,50</u>
standaardkostprijs
nettowinstmarge	<u>.....</u>
verkoopprijs	83,00

Berekeningen:

afschrijvingskosten CNC31 per stuk	
---------------------------------------	--

De totale verwachte nettowinst over 2016 door de verkoop van kappasondes:

.....

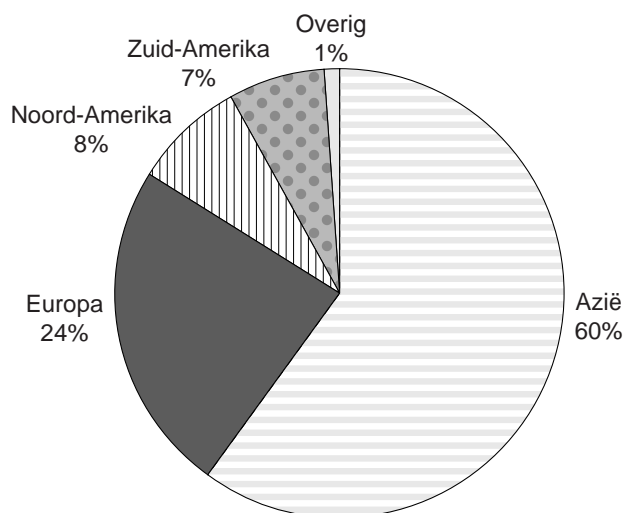
Informatiebron 5

Gegevens met betrekking tot de markt van personenauto's en de verwachte afzet van Tropol in 2016

Tropol is in 2016 gestart met de productie van de kappasonde op basis van de volgende verwachtingen:

- aantal geproduceerde auto's met verbrandingsmotor wereldwijd: 62.500.000 per jaar

aandeel per continent in de wereldautoproductie



- De producenten uit de Europese Unie hebben een marktaandeel van 42% in de totale Europese autoproduktie. In de overige Europese landen wordt 58% van de Europese personenauto's geproduceerd.
- Tropol levert enkel aan producenten uit de Europese Unie.
- Tropol levert kappasondes voor 5% van alle in de Europese Unie geproduceerde personenauto's.

Informatiebron 6

Gegevens over de constante kosten van de kappasonde

afschrijvingskosten CNC31	
CNC31 aanschafprijs	€ 11.250.000
installatiekosten	40% van de aanschafprijs
restwaarde	10% van de aanschafwaarde
levensduur	10 jaar
afschrijvingswijze	lineair
afschrijvingskosten licentie	
licentiekosten	De gekochte licentie wordt vanaf 1 januari 2016 gedurende 10 jaar lineair en volledig afgeschreven. Bij elke kappasonde wordt € 0,50 afschrijvingskosten van de licentie in de kostprijs doorberekend.

Informatiebron 7

Investerings en overige gegevens bij optie 2

De aparte divisie betaalt aan de moedermaatschappij de volgende bedragen:

- Investering in de machine CNC31:

Als investering in de CNC31 geldt de boekwaarde van de ingebrachte machine CNC31 op 1 januari 2018.

- Investering in de licentie:

De licentie voor de kappasonde is ook bruikbaar bij de productie van de accumulius. De boekwaarde van de licentie op 1 januari 2018 geldt dan ook als investering op die datum.

- Investering in de aanpassing van de CNC31:

Voor de aanpassing van de CNC31 is een aanvullende investering nodig van € 3.528.000 op 1 januari 2018. Deze aanpassing heeft geen restwaarde en wordt in de resterende 8 jaar lineair afgeschreven.

Overige gegevens:

- De variabele kosten per accumulius zijn gelijk aan die van de kappasonde in 2016.
- De verkoopprijs van een accumulius is € 79.
- De normale en verwachte jaarlijkse afzet van de accumulius is gelijk aan de normale en verwachte afzet van de kappasonde in 2016.
- De rekenrente is 7% samengestelde interest per jaar.
- De cashflows komen ieder jaar vrij op 31 december.
- Er zijn geen andere constante kosten dan de afschrijvingskosten van de CNC31, van de aanpassing van de CNC31 en van de licentie.

Opgave 6

Tony's Chocolonely verkoopt "slaafvrije" chocoladerepen. Sinds 2006 staat Tony's Chocolonely ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder de naam Tony's Factory bv.

- 2p 27 Noem naast inschrijving bij de Kamer van Koophandel nog twee oprichtingseisen voor een bv.

Het boekjaar bij Tony's Chocolonely loopt van 1 oktober tot en met 30 september. Hieronder staan de balansen per 30 september van 2016 en 2017.

Balans	30 september 2017		30 september 2016	
Debet				
Immateriële vaste activa	138.037		198.060	
Materiële vaste activa	271.975		176.094	
Voorraad repen	1.860.049		808.060	
Debiteuren	2.468.362		1.265.289	
Overige vorderingen	108.037		44.099	
Liquide middelen	<u>43.226</u>		<u>31.074</u>	
Totaal		4.889.686		2.522.676
Credit				
Aandelenkapitaal	32.000		32.000	
Agioreserve	314.125		314.125	
Herwaarderingsreserve	35.227		45.035	
Algemene reserve	<u>428.159</u>		<u>89.672</u>	
		809.511		480.832
Rekening-courantkrediet	985.590		155.017	
Crediteuren	2.145.232		1.374.469	
Belastingen en premies	193.066		140.751	
Te betalen interest	105.818		45.099	
Overige schulden	<u>650.469</u>		<u>326.508</u>	
		<u>4.080.175</u>		<u>2.041.844</u>
Totaal		4.889.686		2.522.676

bron: www.tonyschocolonely.com (aangepast)

Alle aandelen Tony's Factory bv waren geplaatst op 1 september 2006 tegen eenzelfde emissiekoers. De nominale waarde van een aandeel Tony's Factory is € 0,50.

- 2p **28** Bereken de emissiekoers in procenten waartegen de aandelen Tony's Factory op 1 september 2006 waren uitgegeven.

Door de enorme groei van de vraag naar de repen van Tony's Choclonely heeft het bedrijf veel moeten investeren in voorraden. Het grootste deel van deze voorraden is gefinancierd met kort vreemd vermogen.

- 1p **29** Hoe blijkt uit de balansen dat in het boekjaar 30 september 2016 - 30 september 2017 de voorraden bij Tony's Factory grotendeels met kort vreemd vermogen worden gefinancierd?

Van het kort vreemd vermogen heeft het rekening-courantkrediet een hoog interestpercentage.

De directie stelt voor om aandelen per 1 oktober 2017 uit te geven en met de opbrengst van de emissie af te lossen op het rekening-courantkrediet. De aandeelhouders oordelen negatief over het voorstel van de directie.

- 2p **30** Noem twee redenen waarom de aandeelhouders negatief zouden kunnen oordelen over het voorstel van de directie.